

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA

SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK

BROJ 1

GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE

HRVATSKE

(Čakovec, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin,
Varaždinske Toplice)

UREDNIČKI ODBOR

Stjepan Hajduk (odgovorni urednik), Dragutin Feletar
(urednik i grafička oprema), Željko Tomičić, Branko Šimek

MUZEJSKI VJESNIK izlazi povremeno, a svake godine
izdavač je drugi muzej.

Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo — oni se šalju na
adresu: Muzej grada Koprivnice, 43300 Koprivnica,

Trg Leandera Brozovića 1

NAKLADNIK OVOG BROJA

Muzej grada Koprivnice, Koprivnica, Trg Leandera Brozovića 1

ZA NAKLADNIKA

Fraňjo Horvatić

TISAK

»Podravka — Usluge«, OOUR Koprivnička tiskara, 1978.

OBILAZAK LASINJSKIH LOKALITETA U PAVLOVCU I BEKETINCU

Da bi se moglo prijeći na normalno arheološko rekognosciranje terena, Gradski muzej iz Križevaca morao je najprije srediti vlastitu arheološku dokumentaciju i običi terene s kojih posjeduje materijal i dio podataka. Naročito je problem ustanovljavanja podataka o zaštitnim iskapanjima pokojnog Vjekoslava Dukića, nekada učitelja u Apatovcu, a zatim dugo godina u Dubovcu, budući da se dokumentacija zagubila, jer je Dukić Muzeju prodao materijal bez potpunih podataka. Dio podataka sačuvao se na vrećicama u kojima je bio materijal, ali je to nedovoljno.

Za buduća istraživanja vrlo je nepovoljno što se ne zna gdje je i na koliko mjesta pok. Dukić pravio sonde. U Apatovcu je npr. za vrlo male sonde (u kojima je, doduše, bilo prilično materijala) koristio rad učenika, dok je na Imbralovcu kod Beketince, prema izjavama mještana, kopao sam, kao i na Šarutanovu brijegu u Pavlovcu.

Ispod Šarutanova brijega, na pooranoj njivi iza kuće Vida Šarutana u Pavlovcu, pronašli smo krajem rujna veću količinu keramike koja pripada kasnome srednjem vijeku. Prehistorijskih ulomaka je vrlo malo. Razlikuju se bojom i fakturom, ali su atipični. Ipak je najvjerojatnije da pripadaju eneolitskoj lasinjskoj kulturi, iako nije isključeno da ima i ranobrončanodobnih ulomaka, jer s toga lokaliteta postoji u Muzeju i jedan ulomak crne liscenske keramike, ukrašene finim otiscima vrpce ili kotačića u dva niza (horizontalni i kosi)¹. Uz pomoć stanovnika Pavlovca, na samome brijegu ustanovili smo gdje je Dukić kopao, tj. gdje je postavio jednu dugačku usku sondu. Danas je na Šarutanovu brijegu livada, te nema vidljivih površinskih tragova.

Mnogo veću količinu lasinjskog materijala Muzej posjeduje s lokaliteta Imbralovec kod Beketince. Mještani zaista pričaju da je Dukić ovdje mnogo kopao, i to na različitim mjestima. Na sreću, na njivi Đure Blažinčića proljetos je traktor malo koso zarezao početak oranice uz poljski put što vodi od Beketince do dubovačkog groblja i crkve, te su se ukazali obrisi zemunice. Pošto se ne radi o dubokom oranju, još je uvijek teren pogodan za iskapanje. Zemunica je dugačka 12—15 m, a u širinu se ne može točno procijeniti, jer je presijeca put. Na drugim mjestima nema tragova zemunica niti površinskog materijala, dok smo ovdje prikupili ovelu količinu lasinjskog materijala na površini, što je znak da Dukić zaista nije znao za ovu zemunicu. Keramika je uobičajene lasinjske fakture (grubo posuđe s pijeskom i usitnjenim kremenom) i boje

(oker, crvenkaste i sive)² te ima karakteristične profile i ukrase. Postoji nekoliko ulomaka bikoničnih zdjela s kratkim gornjim dijelom (jedna ima zaravnjeni obod), izvijeni rubni dio vrčića, nekoliko zaobljenih zdjela, ulomak vaze na nozi, ravna i profilirana dna, ručkice itd. Od ukrašenih treba spomenuti jedan komad s urezanim horizontalnim crtama i vertikalnim kratkim urezima iznad gornje crte, zatim ulomak s užljebljenim horizontalnim i kosim linijama, te rubni ulomak zdjelice ukrašen horizontalnim redom točkica ispod oboda a niže jednom horizontalnom crtom i dva niza točkica ispod crte. Sav ovaj materijal gotovo je identičan s ranijim materijalom s ovoga lokaliteta³. Među kremenim materijalom ističu se jedan malo zakrivljeni nožić i jedno fragmentirano strugalo.

Zbog pogodnosti mjesta kopanja i ugroženosti terena, Gradski muzej namjerava ove jeseni ili na proljeće na Imbralovcu provesti malo zaštitno iskapanje, čime bi se dobili i podaci o arhitektonskoj djelatnosti eneolitiskih stanovnika ovoga lokaliteta. Od Republičkog zavoda za zaštitu spomenika kulture dobivena je dozvola za rekonosciranje s malim zaštitnim iskapanjima i na nekim drugim lokalitetima, što Muzej namjerava provesti ove i iduće godine.

Bilješke:

1. Komad je sličan nekim ulomcima iz spilje Vindije i vjerojatno je iznad horizontalne trake imao valovnicu — v. M. Šimek, Licenska keramika u Gradskom muzeju Varaždin, Godišnjak Gradskog muzeja broj 5, Varaždin 1975, T. II, sl. 2, 10 itd.
2. I ovdje se mogu izdvojiti gruba, prijelazna i fina keramika, kao i na drugim lasinjskim lokalitetima — v. Z. Marković, Problem eneolita u našičkoj regiji — prilog genezi i stupnjevanju lasinjske kulture, Arheološki vestnik XXVII, Ljubljana 1977. (u tisku).
3. S. Dimitrijević, Problem neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Jugoslaviji, *Opuscula archaeologica* V, Zagreb 1961 (1962); J. Korošec, Nekaj neolitskih in eneolitskih problemov v okolici Križevcev na Hrvatskem, Zbornik Filozofske fakultete IV/1, Ljubljana 1962;

Materijal iz Pavlovca i Bektinca nisam ranije uvrstio u kronologiju lasinjske kulture zbog nejasnih situacija, ali se po svemu čini da se radi o najmlađem odjeljenju B stupnja po razdiobi iz rada u A V XXVII, Ljubljana 1977. (u tisku).